

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

58747
Poczta polowa 53 23 listopada 1920 r.
K

Oddział II Informacyjny

Ew. 8 № 53202 /II

D o

Generalnej Adjutantury Naczelnego
Wodza.

w m i e j s c u

Przesyła się w załączeniu do wiadomości odpis raportu
p.o.Attaché Wojskowego w Paryżu Nr.353/P z dnia 10 listopa-
da 1920 r.wraz z 2-ma załącznikami.

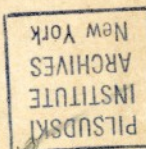
3 załączniki.

I-szy Zastępca Szefa Sztabu Gen.-

za zgodność:

K U L I Ń S K I m.p.

Generał-pporucznik

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
Otrzymuje: Gen. Adjutantura Nacz. Wodza.
ADJUTANTURA GENERALNA Minister Spraw Wojskowych.
WARSZAWA Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Dz. 58747 dnia 24/X 1920 r.
złog. Wydział

POSELSTWO POLSKIE

W PARYŻU

ATTACHÉ WOJSKOWY

11 bis, Avenue Kléber (XVIe).

N° 353/p

Paryż, dnia 10 listopada 1920 r.

Do

ODDZIAŁU II - NACZELNEGO DOWODZTWA W.P.

W WARSZAWIE.

R. < Zainteresowanie świata politycznego francuskiego sprawa-
wami polskimi, które do niedawna było tak znaczne, weszło ostat-
niemi czasy w okres pewnego osłabienia, > nawet zubożenia.
Wtorując Quai d'Orsay, prasa francuska przeszła nad kwestją pod-
pisania przez Polskę preliminarzy pokoju z Rosją sowiecką do po-
rządku dziennego, jakby bojąc się, żeby zbyt dużą uwagę, udzieloną
temu faktowi nie była tłumaczona, jako uznanie samego faktu ze
wszystkimi jego konsekwencjami. >

Jedynie ostatnie niepowodzenia WRANGLA dały powód pra-
wicowej prasie i półurzędowemu Temps, wystąpić z analiza przyczyn
cofnięcia się frontu południowego, jako też z zarzutem, że niepo-
wodzenia te są bezpośrednim skutkiem zaprzestania działań wojen-
nych na polskim froncie.

Oswiadczenia rządu francuskiego w sprawie WRANGLA były
w swoim czasie zbyt kateryczne, żeby Francja mogła dzisiaj, bez

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ujmy dla swego prestige'u, wycofać się i dlatego też, pozostając konsekwentną przyjętej i ogłoszonej urbi et orbi linii politycznej w sprawach rosyjskich, będzie broniła jej do ostatniej możliwości.

Jak dalece jednak polityka ta nie cieszy się popularnością ^{we} wszystkich kołach francuskich sądzić można z napadów w prasie na rząd w związku ze stanowiskiem zajętem przez ^{niego} ~~rząd~~ wobec WRANGLA i z powodu jego ostatnich niepowodzeń.

Przed kilku dniami na obiedzie u pp. PADEREWSKICH, wydanym dla gen. WEYGAND'a i Marszałka FOCH'a byli niektórzy wyżsi oficerowie sztabu Marszałka. Po obiedzie pulk. GEORGES, jeden z najbardziej zdolnych oficerów sztabu, który prowadzi sprawy rosyjskie i polskie, w rozmowie ze mną i krytykując rosyjską politykę Francji powiedział mi: "Nous subissons les conséquences de la politique de Mr. PALEOLOGUE". Potwierdza się fakt, że uznanie WRANGLA było nie tylko niepodzianką dla sztabu Marszałka, lecz było nawet niepodzianką na Quai d'Orsay i dziełem wyłącznie p. PALEOLOGUE'a któremu wówczas udało się pozyskać dla tej idei p. MILLERAND'a.

Rzecz ta była trzymana do ostatniej chwili w tajemnicy i wyżsi urzędnicy Ministerjum, jak n.p. obecny zastępca p. PALEOLOGUE'a - p. BERTHELOT dowiedzieli się dopiero post factum.

Ludzie dobrze poinformowani utrzymują, że polityka rosyjska p. PALEOLOGUE'a tłumaczy się "pozyskaniem" jego dla sprawy Wranglowskiej.

◀ Ten fakt miał być jedną z przyczyn usunięcia go z zajmowanego stanowiska i zastąpienia p.BERTHELOT'em. ▶

Oficjalnie jednak WRANGEL został uznany przez Francję, i fakt ten pociąga za sobą daleko idące konsekwencje.

Obecnie jednak sytuacja WRANGLA jest o tyle zagrożona, że rząd francuski, jak mi poufnie zakomunikował jeden z wyższych oficerów sztabu, wysłał do SEBASTOPOLU okret wojenny, który ma tam pozostawać w charakterze stacjonera.

Obecny rząd francuski jednak tak dalece zaangażował się w sprawy Wranglowskie, że będzie podtrzymywał WRANGLA do ostatniej możliwości dając sobie dokładnie sprawę, że rozbięcie WRANGLE niechybnie odbije się na losie całego gabinetu i wywoła przesilenie ministerjalne. To pociągnęłoby za sobą zastąpienie bezbarwnego premiera MEYGUES'a zapewne innym, o bardziej samodzielnym programie i linii politycznej.

Kandydatami wtedy mogliby być albo p.BRIAND albo p.BARTHOU, którzy nie pozostaliby powołanymi wykonawcami polityki p. MILLERAND'a, lecz mieliby swój program, orientując politykę bardziej w lewo i opierając się na radykałach i prawych socjalistach.

Spodziewają się również w tutejszych kołach politycznych, że projekt dwuletniej służby wojskowej, o którym donosiłem w poprzednich raportach i który ma wielu przeciwników w kołach poselskich wywoła zaciętą walkę w parlamencie, gdy wejdzie na plenum i może zawazyć na losach dzisiejszego gabinetu.

Opozycjonisci tego projektu wysuwają kontrprojekt uwzględniający 18 miesięczną służbę.

Zaznaczyć należy, że projekt 2 letniej służby ma przeciwników nawet wśród kolegów ministerjalnych p. LEFEVRE i, jeżeli będzie przyjęty co do czego jest przekonany Minister. Wojny, jak mi ^{sam} ~~to~~ oświadczył to zwycięstwo w każdym razie łatwe nie będzie.

Odnosnie do spraw rosyjskich melduję, że akcja monarchistów rosyjskich przenosi się z BERLINA do PARYZA, gdzie ^{przybył} ~~pułk.~~ RIAZANOW, z ramienia SUWORINA b. redaktora prawicowego dziennika "Nowoje Wremia" w celu założenia dziennika o tendencji monarchicznej.

Jednocześnie związek francusko-rosyjski w PARYZU, pozostający pod przewodnictwem prof. HOMANTA zdradza tendencje monarchiczne i prowadzi usilną akcję, mającą na celu restaurację monarchii w Rosji.

Te koła, bardzo wrogo odnoszące się do Polski utrzymują stały kontakt z monarchistami berlińskimi za pomocą starych kurjerów, jednym z których jest b. poseł do Dumy KARAULOW.

Jednocześnie na gruncie paryskim jest bardzo czynna rosyjsko-żydowska kolonia, która w kołach finansowych i w tych kołach, ^{politycznych} gdzie ma dostęp intryguje przeciwko nam i stara się podważyć nasz kredyt.

Najbardziej czynnymi w tej akcji są bracia BERLIN (bankier i adwokat), KHON, CHARLEMBOW i RAFFALOWICZ i inni.

Ta sama akcja jest prowadzona we Włoszech i grupuje się koło adwokata KARABCZENSKIEGO, zamieszkałego w RZYMIE.

Udało mi się dowiedzieć również o istnieniu w PARYZU

potajemnej drukarni żydowskiej, gdzie drukowały się odezwy i broszury antypolskie w języku francuskim i rosyjskim.

Zawiadomiłem o tem władze francuskie.

W związku z wyjazdem gen. JOZEFOWICZA do Polski, o czem donosiłem w poprzednim raporcie przedkładam instrukcję, którą ma ten generał zawieść gen. MACHROWOWI.

Melduje, że zgodnie z otrzymanym rozkazem wręczyłem 8 b.m. order "Virtuti Militari" amerykańskiemu kapitanowi E. NOBLE'owi.

Wręczenie odbyło się uroczyscie w Poselstwie Polskiem w obecności przedstawiciela Ambasadora Amerykańskiego Mjr. ARMS-TRONGA.

Posel hr. ZAMOJSKI wygłosił mowę, podnosząc zasługi Kpt. NOBLE'a i podkreślając głęboką przyjaźń narodu polskiego dla amerykańców.

Z okazji 50-cio lecia ustanowienia republiki we Francji i rocznicy zawieszenia broni, rząd francuski idąc za przykładem rządu angielskiego, postanowił przenieść zwłoki "nieznanego żołnierza francuskiego", poległego na polu bitwy, i uroczyscie pochować pod Łukiem Tryumfalnym, jako symbol zwycięstwa i poświęcenia dla ojczyzny.

Wobec tego, że wojska polskie walczyły na froncie francuskim i wiedząc z drugiej strony, jak francuzi są czuli na wszelkie zewnętrzne formy, udałem się do Ministra Wojny, prosząc go, aby pozwolił włączyć do warty honorowej przy zwłokach "nieznanego żołnierza francuskiego" dwóch żołnierzy polskich dla oddania hołdu posmiertnego towarzyszowi broni.

Minister Wojny wyraził mi wdzięczność za uwagę jednak oświadczył, że wobec charakteru wyłącznie francuskiego uroczystości i nieobecności innych wojsk aljanskich, nie może osobiście powziąć decyzji i po porozumieniu się z Ministrem Spraw Zagranicznych da mi odpowiedź.

Odpis pisma Ministra, które otrzymałem, przedkładam w załączeniu.

Attaché Wojskowy
Z rozkazu Zastępcy

H. Karłowicz
Rotmistrz

2 załączniki.

Odpis

LE MINISTRE.

Paris, le 10 Novembre 1920.

Mon cher Capitaine,

Vous avez bien voulu, au nom de l'Armée Polonaise, me proposer que deux soldats Polonais participent le 10 Novembre à la veillée du soldat inconnu Français qui fera l'objet de notre manifestation nationale du 11 Novembre.

J'apprécie hautement la démarche si gracieuse et si cordiale que vous avez faite auprès de moi et à laquelle je reste très sensible.

Mais le Gouvernement a décidé de conserver à la cérémonie du 11 Novembre un caractère exclusivement Français. C'est donc avec regret que je me vois contraint de décliner votre offre. Je ne vous en remercie pas moins très sincèrement, en mon nom personnel et au nom de l'Armée Française, qui restera très touchée de votre si beau geste.

Signé: A. LEFEVRE.

ZA Zgodnosc:

Lacoste
pour

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

INSTRUCTIONS DONNEES AU GENERAL MAKHROFF.

en date du 2 Novembre 1920.

Dans vos pourparlers avec le Commandement ainsi qu'avec le Gouvernement ukrainien vous devriez vous laisser guider par les considérations suivantes:

1)- Le Commandement Suprême et le Gouvernement du Sud de la Russie sont convenus de voir le sort futur de l'Ukraine ainsi que son organisation en tant qu'Etat, déterminée par une assemblée constituante ukrainienne librement élue.

2)- Le Commandement Suprême et le Gouvernement sont convenus de reconnaître jusqu'à pareille éventualité l'autorité existant de fait en Ukraine, à la condition que cette dernière serait prête à combattre d'accord avec nous et les armes à la main les bolchevistes.

3)- Les détachements russes armés, ayant déjà franchi le territoire ukrainien ou bien s'apprêtant à le faire devraient former une armée russe séparée.

4)- Il serait admissible que cette armée russe fut soumise au Commandement ukrainien en ce qui concerne le côté des opérations mais à la condition expresse de la création d'un front anti-bolcheviste unique et de la soumission de toutes les troupes tant Russes qu'Ukrainiennes opérant sur ce front unique au commandement suprême du Général Wrangel.

5)- La question de financer les forces armées russes et ukrainiennes, opérant sur le front ukrainien devrait faire l'objet d'une convention spéciale entre les deux parties./.